

FRANK SIERA

STRANDT

DE NIEUWE
TONEELBIBLIOTHEEK

Leestip: de tekst voor twee personen is leesbaar als in elkaar schuivende verticale kolommen. De bladspiegel geeft zo het ping-pongen der dialogen weer.

DE BASIS

goedenavond

dames en heren

goedenavond fijn dat u er bent

fijn ook dat wij er zijn dat meen ik echt

dat had weinig gescheeld ik zeg het maar gelijk

even het ijs breken gelijk spanning uit de lucht

dat had weinig gescheeld hij wilde niet op

jij wilde niet op

hij is schrijver

niet gewend aan publiek

en besloot een uur geleden

dat de voorstelling
toch een monoloog
moest zijn
u kunt zich een voorstelling maken
van de sfeer van het afgelopen uur
hoe dan ook
we zijn vertrokken
we zijn begonnen
alles is opgelost
ijs gebroken
rustiger vaarwater
en we zijn blij
dat u er bent
dat u comfortabel zit
dat u zich op uw gemak voelt
u bent van ver gekomen

of van om de hoek
maar wij bedenken graag
dat u van ver bent gekomen
dat u oceanen en bossen hebt doorkruisd
om hier vandaag aanwezig te zijn
bij deze gebeurtenis
bij deze geschiedvertelling
ik zou zelfs durven zeggen
bij deze geschiedschrijving
waarmee ik vooral wil zeggen
dat er vanavond een heleboel verteld zal worden
maar er zal ook geschreven worden
ik doel niet zozeer op de historische waarde
van deze avond zelf

hoewel die natuurlijk
niet onderschat
moet worden
laten we niet nu al bescheiden worden
daarbij zijn ze van ver gekomen
oceanen en bossen doorkruisd
angsten en twijfels en files overwonnen
laat ze lekker in de waan
iets legendarisch bij te wonen
dames en heren
welkom bij deze historische gebeurtenis
welkom bij onze bijdrage
aan uw culturele erfgoed
goed
we schrijven geschiedenis
we vertellen geschiedenis

we vertellen u een legende
een legende zo legendarisch
dat lang geleden een understatement is
een legende die zich hoogstwaarschijnlijk
niet in uw legenda bevindt

na vanavond wel
een legende die zich
na vanavond
weer met recht legende mag noemen

wonderlijk verhaal
dat eeuwenlang doorverteld wordt
een legende over keizer caligula

en een klein beetje filosoof seneca
en muziek

een klein beetje
zo weet u gelijk waar u aan toe bent

zo hoeft u niet buiten uw gemakgebied te treden
een klein beetje
gemakgebied
nederlands
voor comfortzone
we houden het dicht bij huis
het wordt een comfortabele gebeurtenis
ik zal het u helemaal gemakkelijk maken
ik zal de vertelling op me nemen
hij zal enkel af en toe wat aanvullen
zo hier en daar
en ik zal de volledige zangpartij
voor mijn rekening nemen
ik zal enkel wat aanvullen
af en toe
zo hier en daar

ik ben zangeres en actrice

ik ben op de vloer

volledig op mijn plek

u luistert en kijkt

en zit comfortabel

op de stoelen

volledig op uw plek

ik ben hier als schrijver

op de vloer enigszins misplaatst

hij zal schrijven

af en toe

zo hier en daar

ik vind

dat ik al aardig heb geschreven

geschiedenis

door me op de speelvloer te begeven

volgens mij is nu alles gemeld
en zijn we klaar om te beginnen
welkom bij deze geschiedschrijving
welkom bij deze geschiedvertelling
we zullen ons best doen
zo min mogelijk te vervalsen
maar we kunnen niets garanderen
vooral jij zal je best doen
in de zangpartij
zo min mogelijk te vervalsen
maar we kunnen niets garanderen
goed
de basis is gelegd
de toon is gezet
we gaan beginnen
we moeten verder

we blijven te lang treuzelen
mensen die succes hebben
streven altijd naar een verder gelegen doel
inderdaad
vind je mij succesvol
sommigen komen in de knel
anderen raken in het slop
o
zo'n toppositie biedt weinig rust
nee ja dat klopt
en maakt het leven jachtig
ze kost heel wat hoofdbrekens
en maakt dat mensen veranderen van karakter
vind je mij veranderd
ze verliezen elk gevoel voor maat
en worden decadent

soms gaan ze hoog van de toren blazen
soms worden ze een slappe tinus
en altijd slaan ze door
vind je
vind je dat
ik hoog van de toren blaas
vind je mij doorgeslagen
het zijn seneca's woorden
wil je voortaan
even van tevoren aankondigen
wanneer je seneca gaat citeren
ik geloof niet
dat seneca het specifiek over jou heeft
ik geloof
dat hij het indirect over caligula heeft
doorgeslagen caligula

krankzinnige keizer caligula

jij wilde beginnen

ik was begonnen

HET BEGIN

we gaan beginnen

we gaan bij het begin beginnen

we beginnen bij het begin te beginnen

we hebben een verhaal te vertellen

er wacht ons een levendige legende

er staat ons niets meer in de weg

om te vertellen wat wij willen vertellen

over het dorp waar wij geboren en getogen zijn

het begin

het vissersdorp katwijk

    behalve katwijk

ik ben opgegroeid in katwijk

jij toch ook

    er staat ons niets meer in de weg

    behalve katwijk zelf

ik geloof niet dat wij iets te vrezen hebben van
om iets over deze plek te vertellen
moeten we weg van deze plek
om ergens te kunnen arriveren
moet je er eerst vandaan
we vertrekken uit katwijk
doorkruisen het halve werelddeel
en de halve geschiedenis
voor zover die te halveren valt
en belanden bij het begin
in rome
in het jaar 38
dat was voor jouw tijd

rome

het jaar 38

we beginnen

we beginnen in rome

we beginnen in het jaar 38

rome begon al eerder

rome bestaat in het jaar 38

al 38 en 753 jaar

rome bestaat al 753 jaar langer

dan de tijd zelf

we schrijven het jaar 38

en schrijven was mijn taak

en rome is een metropool

rome is een 791 jaar oude metropool

rome is een hoogbejaarde dame

terwijl de meeste steden

nog hooggeboren moeten worden

rome is de stad der steden

epicentrum der epicentra

centrum van de wereld
centrum der beschaving
alhoewel beschaving
bruisend epicentrum van
ontwikkeling ja
wijsheid ja
literatuur kunsten filosofie ja
handel architectuur wetenschap ja
maar ook het toneel van strijd
en troonswisselingen
allesbehalve beschaafde troonswisselingen
bloederige troonswisselingen
een natuurlijke dood is erg tegennatuurlijk
julius caesar
die de naam keizer
aan de functie van keizer geeft

is zelf nooit keizer
maar dictator perpetuus
dictator voor het leven
dat leven is echter kort
een maand later eindigt het
als hij bruut wordt vermoord door brutus
na brute brutus volgt een bloederige burgeroorlog
afgelopen als achterneef augustus
keizer achterneef augustus wordt
keizer achterneef augustus is lange tijd in leven
zijn dood is niet bloederig maar smoezelig
dood door diarree
achterneef augustus wordt opgevolgd
door zijn gedoodverfde opvolger
triestige tiberius
tristissimus hominum

keizer triestige tiberius

wil geen keizer triestige tiberius zijn

de gedoodverfde opvolger

vindt echter al snel de dood

een natuurlijke dood

natuurlijk

het is het jaar 38

een jaar na de verdachte natuurlijke dood

van keizer triestige tiberius

keizer caligula is aan de macht

legendarische keizer caligula

keizer caligula werd een jaar geleden

ten tijde van zijn aantreden

door het volk met luid gejuich

en warme gevoelens onthaald

niet omdat hij keizer caligula was

maar omdat hij keizer tiberius niet was
niet alleen caligula is aan de macht
ook zijn paard is aan de macht
caligula heeft zijn paard incitatus
uitgeroepen tot consul
en zichzelf tot levende god
om even een heldere karakterschets te geven
van met wie we te maken hebben

keizer caligula

krankzinnige keizer caligula

krankzinnige keizer kalla

bloeddorstig en meedogenloos

roekeloos en grenzeloos

onverschrokken en onverslaanbaar

onverwoestbaar en onuitstaanbaar

een krachtige keizer met kaaklijn

donkerblonde lokken

karakteristieke neus

keizerlijke krullen

krankzinnige keizer kalla

en zijn paard de consul

zijn aan de macht

om exact te zijn

levende god caligula en zijn paard de consul

om exact te zijn zou jij je tot schrijven beperken

om exact te zijn

zou ik je hier en daar aanvullen

ik zal het voortaan opschrijven

en het je op een briefje geven

levende god caligula

en zijn paard de consul

zijn aan de macht

in roemruchtig rome
de wereldwijd vermaarde vestiging
caligula is overigens niet zijn echte naam
caligula is zijn bijnaam
het verkleinwoord van caliga
de soldatensandaal
die in klein formaat
voor caligula werd vervaardigd
omdat hij als tweejarig jochie
al met romeinse rijnlegioenen meereisde

seneca

seneca

seneca ja

levende god caligula

en zijn paard de consul

zijn inderdaad aan de macht

samen met seneca
niet officieel
de filosoof van rome
invloedrijk adviseur
rechterhand van vele keizers
seneca is caligula's rechterhand
is seneca caligula's rechterhand
of zijn paard
nee seneca is een mens
en caligula's rechterhand
paard de consul op links
seneca op rechts
seneca is zo succesvol
dat krankzinnige caligula
hem wil laten vermoorden
dat caligula hem in een mengelmoes

van jaloezie en bewondering
niet koud maakt
maar warm onthaalt
omdat die astmatische teringlijer
het toch niet lang meer volhoudt
de woorden van caligula
seneca wordt niet vermoord
omdat zijn mogelijke moordenaar
het overlaat aan de natuur
precies waar seneca voor pleit
goed voorbeeld
van hoe invloedrijk seneca zelf is
het lot zal zegevieren
keizer caligula zal zegevieren
is volgens mij de conclusie
ik wil niet al te veel verklappen

maar als we dan toch conclusies trekken
vier jaar na zijn aantreden
wordt keizer caligula vermoord
onnatuurlijke dood
caligula's natuurlijke lot
het lot zal zegevieren
de natuur zal zegevieren
de natuur is sterker dan de mens
de natuur hangt
van wetmatigheden aan elkaar
alles is bepaald in één groot systeem
het lot van de mens is vastgelegd
onze levensloop is natuurlijk bepaald
we worden gedreven door de natuur
en die heeft zijn eigen eigenwijsheid
een eigenwijsheid sterker dan die van de mens

zoals het tij van de zee
met vaste regelmaat keert
zo is het lot van de mens
ook natuurlijk bepaald
de winter brengt vorst
dan moeten wij kou lijden
de zomer brengt warmte mee
dan moeten wij de hitte doorstaan
het beste klimaat
stelt onze gezondheid op de proef
dan is ziekte onvermijdelijk
we kunnen op een bepaalde plaats
een wild dier tegenkomen
of een mens die nog gevaarlijker is
dan alle wilde dieren
wij kunnen deze toestand niet veranderen

onze geest moet zich aanpassen
aan deze wetmatigheid van de natuur
die moet hij volgen
daaraan moet hij gehoorzamen
zijn dat seneca's woorden
ja
in het latijn dan
in eerste instantie
maar
ja
seneca's eigen woorden
caligula heeft niet geluisterd
naar seneca's eigen woorden
als je al een persoonlijke raadgever hebt
zou mijn raad zijn
daar goed naar te luisteren

heb jij een persoonlijke raadgever
mijn moeder
is mijn eigen filosoof

jij hebt niet naar je moeder geluisterd
jij hebt je niet bij je lot neergelegd
jij bent de wereld gaan bereizen
jij bent je grenzen gaan verkennen
jij bent de risico's gaan opzoeken
jij hebt onbekend gebied ontgonnen
jij hebt je geboortedorp verlaten
jij hebt amsterdam den haag berlijn ontdekt

mijn moeder zei ook niet
dat ik me in mijn lot moest schikken
verken de wereld
ga ontdekken
volg je dromen

heb jij toch ook gedaan

mijn moeder zei schoenmaker blijf bij je leest

doe dat dan ook

schrijver

ik hoop dat seneca ongelijk heeft

ik hoop dat we meer zijn dan

poppetjes op een planeet

schoenmakers bij een leest

marionetten van de natuur

sardientjes in een maalstroom

passieve plankton zonder keuze

we hebben één keuze

één grote belangrijke keuze

geluk of ongeluk

ik kies voor geluk

dat doet iedereen

niemand wil ongeluk

ik kies voor geluk

seneca kiest voor apatheia

die optie had je niet gegeven

seneca kiest voor apatheia

apatheia

ja apatheia ja

het lot van de mens is natuurlijk bepaald

het heeft geen zin je daar tegen te verzetten

zoals een vis gevangen in een vissersnet

maar twee keuzes

met dezelfde uitkomst heeft

zich verzetten

of zich gelaten laten meevoeren

in beide gevallen

komt hij op dezelfde plek uit

zo heeft het ook voor de mens
geen enkele zin
zich met emoties en ambities te verzetten
tegen zijn lot
zoals seneca zelf zei
het lot voert de welwillenden
het sleurt de onwilligen
verstandiger je lot te accepteren
en af te wachten
met enige apathie
gewoon afwachten
daar word je het gelukkigst van
apatheia
ik weet nog niet of ik het daar mee eens ben
je koos voor geluk
er leiden meerdere wegen naar geluk

er leiden overwegend ongelukkige wegen
naar in verhouding onbeduidend geluk
de gelukkigste weg is de kortste weg
is nauwelijks een weg

dat is hier

dat is accepteren

dat is afwachten

dat is geluk

ik sla graag een weg in

elke weg is een hobbelige weg

is geluk weg

kies voor geluk

kies voor apatheia

het is net een reclame

geluk is een gat in de markt

verstand is een gat in de markt

verstandige mensen gelukkige mensen
verstandige mensen gebruiken verstand
verstandige mensen verkiezen verstand
boven roekeloosheid
verstandige mensen bereiken levensgeluk
door verstand

ook zo ongelukkig

ook zo roekeloos

ook zo onverstandig

luister nu naar seneca

levensgeluk in slimme stappen

welbehagen door wijsheid

heerlijkheid door hersenen

voorspoed door visie

boffen met begrip

verstandige tips uit het oude rome

kies nu voor geluk

kies voor apatheia

zoiets ja

geloof jij die onzin

ik geloof wel

dat je gelukkiger kunt worden

door verstandiger te zijn

door rationeel je leven te bekijken

door te weten

dat je je lot het best gelaten kunt ondergaan

door te weten

dat het leven je teleur zal stellen

door teleurstelling en frustratie

en woede en onderbuik uit te bannen

door ratio boven emotie te verkiezen

door na te denken in plaats van te voelen

door na te denken
of beter nog
door voor te denken
het lijkt me zo saai
een leven zonder emoties
het streven is niet een leven zonder emoties
het streven is
minder uit het veld
minder van je stuk
minder van het pad
minder onverhoopt
minder pardoos
minder teleur
minder schrik
minder plots
meer bedenken en weten dat het lot

soms een levensloopje met je neemt
minder tegen proberen te vechten
minder woede verdriet en frustratie
meer geluk voldoening en rust
een zo zacht mogelijke botsing
tegen de bikkelharde muur
van de werkelijkheid
waarom zeg je niets
wat doe je
het is aan jou hoor
alles ligt al vast
ik wacht af
afwachten
dat is toch het beste
als ik nu wacht
is dat blijkbaar

wat de natuur heeft bepaald
en waar ik het gelukkigst van word
toch

we hebben toch gerepeteerd

we hebben toch een script

we hebben toch een tekst vastgelegd

dat wil toch niet zeggen

dat die hier nu uitgesproken hoeft te worden

dat is toch altijd het hele idee

van het script geweest

toch toch toch toch toch

als ik nu dood neerval

is er toch ook geen voorstelling toch

je bent springlevend

dat weet je niet

jij bent het lot niet

toch

ik ben de schrijver

ik heb het script geschreven

het script gaat anders

ik moest toch afwachten toch

dit is verzetten

zullen we de legende vertellen

ja jij komt opeens met je lot aanzeulen

zullen we doorgaan

wat nu als ik mijn eigen lot zou tarten

wat nu als ik me niet neerleg

bij mijn vooraf bepaalde levensloop

wat nu als ik me niet neerleg

bij het vooraf geschreven script

wat nu als ik als vis

opeens een klein gaatje in het net vind

en de wijde oceaan in zwem
ten eerste
moet je daar als vis zijnde
heel erg mee oppassen
er zijn films die bewijzen
dat dat heel gevaarlijk is
voor je het weet beland je
in het aquarium van de tandarts
en moet iemand de hele oceaan
doorzwemmen op zoek naar jou
ten tweede
word je daar dus ongelukkig van
het zorgt alleen maar
voor teleurstelling en frustratie
ten derde
is dit een hypothetische nondiscussie

want er is helemaal geen gaatje
er kan toch wel een gaatje in een vissersnet zitten
er kan geen gaatje in een vissersnet zitten
vissersnetten van tegenwoordig
zijn veel te stevig voor een gaatje
vissersnetten bestaan uit gaatjes
een gaatje kan altijd
hoe stevig ze ook zijn
een gaatje kan altijd
een gaatje is een gaatje
gaatjes kunnen altijd
er kan altijd een gaatje zijn
elk gaatje is er één
ik vind wel een gaatje

we hebben het hier niet over een vissersnet
we hebben het al de hele tijd over een vissersnet

we hebben het hier over het lot
en gaatjes kunnen altijd
maar niet in het lot
het lot kent geen gaatjes
en al bestaat dat gaatje wel
het zou je enkel ongelukkig maken
ongelukkig door het najagen van mijn dromen
voor mensen die op het pad blijven
is alles gemakkelijk bereikbaar
en hun weg is vrij van versperringen
mensen die een andere route kiezen
reizen als roeiers tegen de stroom in
er zijn heel veel vissen
die tegen de stroom in zwemmen
dat zijn heus geen ongelukkige vissen
anders waren ze allang omgekeerd

dat zijn waarschijnlijk heel tevreden vissen

dat zegt seneca niet

nee dat zeg ik

zegt seneca ook iets over vissen

ja seneca gebruikt de metafoor

van een vis in een vissersnet

die maar twee keuzes heeft

ja ja ja

HET VERTREK

terug naar rome

roerig rome

strijdtoneel

speelplaats

bloeddorst

levenslust

doodsangst

daadkracht

oerdrift

heerszucht

machtshonger

tijdgeest

wedloop

zegetocht

reislust

vertrek

seneca

seneca

seneca

senecaha

sehenecaha

ja

caligula

ik verveel me

jij mij

ik verveel me

ik weet niet wat ik moet doen

luister we zijn hier met iets anders bezig

ik heb hier nu echt even geen tijd voor

jij moet me helpen

ik verveel me

ik weet niet wat ik moet doen

ga een boek lezen

ik heb alles al gelezen

ga naar buiten

ik heb alles al gezien

ga iets doen

ik heb alles al gedaan

ga iemand anders pesten

ik heb iedereen al vermoord

ik wil iets anders

het is hier zo klein

het is hier zo rustig

het is hier zo voorspelbaar

wat ga ik straks zeggen

seneca je helpt me niet

je bent mijn persoonlijke raadgever

dat is historisch gezien

niet helemaal duidelijk

je bent in ieder geval een goede vriend

je gaat me bijna vermoorden

uiteindelijk doe ik het niet

je doet het niet

omdat die astmatische teringlijer

het toch niet lang meer volhoudt

jouw woorden

later

zover is het nog niet

nu moet je me helpen

je moet iets zeggen dat ik nog nooit heb gehoord

verras me weg uit deze stad

van alles wat ik al weet

vertel me naar de rest van de wereld

en daarbuiten

verbluf me overal naartoe

en overal vandaan

hozesmoel

skillepebaggerder

kneizerij

stome

blakgael

onterjuinig

kietekaieren

wurref

sibbeljant

wat is dat

katwijks

een nederlandse taal

had je niet voorspeld

bestaat die taal al

geen idee

je hebt het in ieder geval nog nooit gehoord

ik wil meer nieuws horen

ik wil meer nieuws zien

ik wil meer nieuws hebben

ik wil landen veroveren

ik wil mensen ontmoeten

ik wil volkeren uitmoorden

ik wil de wereld in

alsof je nog niet in de wereld bent

de rest van de wereld in

rome is fijn maar klein

rome stopt niet bij rome

mensen die hun leven lang op reis zijn

hebben uiteindelijk veel verre kennissen

maar geen enkele intieme vriend

ik heb jou toch

seneca

ik heb jou toch

mijn maatje

mijn kompaan

mijn metgezel

je bikwanner

mijn allesie

mijn voorbeeld

maar ik kan hier niet blijven

ik kan hier niet ademen

ik kan hier niet wortelen

seneca zou zeggen

een plant die telkens verpot wordt

staat nooit in bloei

caligula zou zeggen

houd je kanis of ik snijd je strot eruit

caligula trekt de wijde wereld in

hij verlaat zijn veilige oude vertrouwde

38 en 753 jaar om precies te zijn

rome

en trekt de wereldwijde wereld in

het grote europese grondgebied

er leiden meerdere wegen naar rome

maar slechts één er vandaan

en dat is de weg van de minste weerstand

ik ben toch bang
dat caligula
met zijn plunderende leger
op strooptocht door het europese grondgebied
behoorlijk wat weerstand te verduren krijgt
jawel
maar hij drukt die weerstand de kop in
of beter gezegd
hij hakt die weerstand de kop af
zo wordt die weg vanzelf
de weg van de minste weerstand
caligula verzamelt zijn soldaten
zet ze een rode borstel op hun hoofd
zo zijn ze tegen alles bestand
verlaat zijn veilige rome
en betreedt het europese grondgebied

gezetten op zijn consul
gedreven door zijn exponentiële expansiedrift
op strooptocht naar britannia
niet wetende
of zijn voltallige leger terug zal keren
wetende
dat niet zijn voltallige leger terug zal keren
niet wetende
of hij zelf terug zal keren
op zoek naar
verbreding
verwijding
verbazing
verblijding
op zoek naar
op zoek zijn

op zoek naar

verder gaan

meer zien

anders kennen

wilder worden

langer zoeken

grilliger leven

zwenkender lopen

ongebruikelijker werken

verbazingwekkender benutten

en angst

geen angst

jawel

angst voor om de hoek

angst voor achter de deur

angst voor achter de tijd

angst voor na de weg

angst voor het einde van de zee

angst om van de wereld te vallen

angst om in de tijd te verdwalen

angst om naast je voetstap te stappen

angst om over twijfels te struikelen

angst om in de afgrond te dromen

maar bluf

en blind

en blabla

en blijven dromen

en blijven hopen

en blijven lopen

en blijven lopen

en blijven lopen

en blijven lopen

en blijven lopen

tot caligula's soldaten

niet meer kunnen blijven lopen

moe

omdat iets ze tegenhoudt

twijfel

iets groots en standvastigs

angst

ze willen wel

ze durven wel

ze kunnen niet

ze zijn tegen de zee aan gelopen

en ondanks dat ze hebben bewezen

in hun mars veel in hun mars te hebben

is dit toch echt een niet te bagatelliseren barricade

die niet zomaar de kop ingedrukt kan worden

caligula en zijn roodborstelige soldaten

houden een tussenstop

één tussenstop

effe lekker tanken peukie roken

thuis gesmeerde bammetjes oppeuzelen

ter hoogte van

katwijk

toen nog niet katwijk

want katwijk was toen nog geen katwijk

omdat katwijk er toen nog niet was

maar wel ter hoogte van katwijk

niet katwijk

maar toch ter hoogte daarvan

precies op de plek waar katwijk ligt

lag

dus niet

kwam te liggen bedoel ik

nu ligt bedoel je

precies

precies daar

ooit katwijk dus

precies daar houdt keizer caligula

een lunchpauze

later dus nu een tijdje terug

katwijk zou worden

wat zoekt caligula daar

waarom lunchen in katwijk

je weet niet hoe spannend het toen was

wat is er spannend aan katwijk

het was niet katwijk

ervan uitgaande dat het katwijk was

het was niet katwijk

zoals het nu is

snap ik niet wat hij hier doet

het was niet katwijk

je snapt toch wat ik bedoel

ik snap wel dat hij hier luncht

het heet niet voor niets een lunchpauze

dit is toch de ideale plek voor een pauze

zand tussen je tenen wind door je haren

en zelfs al was het wel katwijk

het is hier knus en kneuterig

koren kerken kunstschilders kustlijn

alles wat knus en kneuterig is

begint met een k en bevindt zich in katwijk

knutselklupjes kappie kindertijd

mijn kleuterklas kringgesprekken

krankzinnige keizer kalla

kennisen kameraden kompanen

keurig kleinschalig

kortzichtig

kalmte kalverliefde

kietekaieren kusjes koffieleuten

kaakjes kruimels krentenbollen

krijn kees klaas kariene

kleinburgerlijk

kraamverzorgsters kwekers

komkommerkwekers

komkommertijd komkommertijd

kleurloos

komkommertijd

kruisbeelden kruisbessen kruiswoordpuzzels

krab

kwak

knap

krap

kattenluikjes ketelbinkies

krokusvakantie kerstmis

kermis

kinderen kleinkinderen kleinkleinkinderen

ik begrijp niet

wat hij hier komt zoeken

vermoedelijk min of meer per toeval

tegen de zee aangelopen

een onverwacht doch onvermijdelijk obstakel

als je ergens weggaat

is dat met een reden

als je ergens aankomt toch ook

niet per definitie

als tante jarig is

en je gaat op bezoek
voor koffie en gebak
cadeautje meeneemt
anders onbeleefd
dan is dat met een reden
niet iedere plek waar je arriveert
zoek je bewust op
sommige tref je per toeval
andere bezoek je om nooit te blijven
als je ergens weggaat
is dat altijd met een reden
je moet wel ergens weggaan
om ergens te kunnen arriveren
ik verlaat mijn geboortedorp
arriveer in berlijn den haag amsterdam
je moet een plek verlaten

om een plek te kunnen bezoeken
op zoek naar
verbreding
verwijding
verbazing
verblijding
op zoek naar op zoek zijn
op zoek naar verder gaan
meer zien anders kennen
wilder worden langer zoeken
en angst
ja
om vervolgens
per toeval
in katwijk te belanden
ik ben niet per toeval in katwijk beland

ik beland niet in katwijk

je bent nu in katwijk

caligula belandt per toeval in katwijk

caligula belandt in katwijk

niet per se per definitie per toeval

je moet een plek verlaten

om een plek te kunnen bezoeken

caligula verlaat rome

en bezoekt katwijk

ik verlaat katwijk

en bezoek

katwijk

en heel veel andere plekken

je moet ergens weggaan

om ergens te kunnen arriveren

de ergens mag ook dezelfde ergens zijn

terugkeren naar ergens kan ook
terug naar katwijk
niet ik
maar caligula
terug naar caligula in katwijk

HET PLAN

terwijl caligula's soldaten

effe lekker zitten

uitkijkend over de oceaan

britannia al bijna in zicht

de zon in de zee zien zakken

precies daar

krijgt krankzinnige keizer caligula

een vlaag van verstandsverbijstering

een briljant plan

een geniale ingeving

dat vindt hij zelf

het ultieme doel

het onomstotelijke bewijs

van mijn almachtigheid
een overwinning op de zee
de oceaan verslaan
ik stel mijn leger op
leger stel je op
op het strand
op het strand
om de zee te bevechten
bevecht de zee
op de toppen van de duinen
op het toppen van mijn kunnen
dat denkt caligula
op het toppen van mijn kunnen
rek ik grenzen op
schrik ik verwachtingen op
tart ik het lot

caligula de onverwoestbare
die zelfs de zee de baas was
die zelfs de oceaan kon verslaan
die zelfs het tij kon keren
mijn soldaten staan opgesteld
de zee wordt bevochten
golven gebroken met zwaarden
druppels geweed met schilden
zout water vermengd met zout zweet
geen sprake van vechtende vloedgolven
geen sprake van tsunami's die toeslaan
geen sprake van zedeloze zeemonsters
golven
kabbelen
nietsvermoedend
het strand op

© 2016, Frank Siera

de zee heeft geen idee wat hem te wachten staat
ik sta hem te wachten
ik sta te wachten
op de toppen van de duinen
op het toppen van mijn kunnen
sta ik te wachten
mijn soldaten staan te wachten
mijn soldaten staan te wachten
op het toppen van mijn kunnen
ik kan niets bedenken
ik ga de zee bevechten
ik ga de oceaan verslaan
dat staat vast
maar hoe
legers
koningen

keizers

bevolkingen

steden

landen

overwonnen

maar hoe overwin je

de zee

sla toe

roep ik ze toe

twijfel

in de volledige colonne op het strand

een enkele soldaat

zwaait nog eens verdwaald met zijn zwaard

een enkele soldaat

steekt nog eens zijn zwaard vergeefs in een golf

een enkele soldaat

rijgt daarmee per ongeluk
een verdwaasde vis aan zijn zwaard
spartelend
paniekerig
in de war
een vis die op dat moment
vast niet verstandig reflecteert
was het niet seneca die ooit zei
me verzetten of me laten meevoeren
en net zo
spartelend
paniekerig
in de war
staat caligula
het uithoudingsvermogen van de zee
is sterker dan dat van mijn soldaten

de natuur is sterker dan de mens
op het toppen van zijn kunnen
ik sta hier met dikke tong
mijn talenten te benutten
ik sta hier met bonkend hart
mijn dromen na te jagen
ik sta hier met knikkende knieën
mijn grenzen op te rekken
ik sta hier met klotsende oksels
mijn kansen te grijpen
maar hoe
hoe grijp ik een ongrijpbare kans
hoe kansrijk is deze kans
hoe verstandig is deze verre standplaats
heb ik er wel goed aan gedaan
had ik hier wel moeten komen

had ik mijn veilige thuis wel moeten verlaten
had ik de plek die ik kende
waar ik iedereen kende
waar iedereen mij kende
waar ik mijn toekomst en verleden kende
waar ik kreeg wat me toekomstig toekwam
waar ik in mijn verleden geen lijden kende
wel moeten verlaten
op zoek naar iets groters
op zoek naar iets spannenders
op zoek naar iets ongrijpbaars
op zoek naar
megalomaan
overdreven
onrealistisch
buitenproportioneel

© 2016, Frank Siera

tevergeefs

frustrerend

en bovenal

enkel ongelukkig stemmend

zoeken en proberen

vloeken en frustreren

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en wachten

en zolang er niets gebeurt

blijven wachten

en wachten

en wachten

en afwachten

maar de zee laat zich niet bevechten

dus ik kan wachten

en wachten

en wachten

en afwachten

wat ik wil

maar het blijft kabbelen

en kabbelen

en kabbelen

en

moet ik niet

zelf iets doen

om dat kabbelen te doorbreken

te laten opspatten

te laten stormen

te laten kolken

ik sta hier met stijve poten

stelling te nemen

ik sta hier met vastgeroeste voeten

mijn honk te bewaken

ik sta hier met potdichte oren

met mijn plek te pronken

ik sta me hier met ondoorzichtige oogkleppen

thuis te voelen

moet ik niet verder gaan
moet ik niet verder strijden
moet ik niet de wereld te lijf
moet ik niet mijn heil zoeken
moet ik niet mijn lange neus achterna
en dan nog verder kijken
moet ik niet van mijn standplaats af
en stappen zetten
ondernemen
proberen
op mijn bek gaan
opstaan
en weer doorgaan
stappen zetten
ondernemen
proberen

op mijn bek gaan

opstaan

en weer doorgaan

stappen zetten

ondernemen

proberen

op mijn bek gaan

opstaan

en weer doorgaan

stappen zetten

ondernemen

proberen

op mijn bek gaan

opstaan

en weer doorgaan

stappen zetten

ondernemen

proberen

op mijn bek gaan

opstaan

en weer doorgaan

stappen zetten

ondernemen

proberen

op mijn bek gaan

opstaan

en weer doorgaan

DE TERUGKEER

tot

plots

onder de golven

voorste peloton

duidelijk

herkenbaar

een schelp

je laten meevoeren met de stroom

is iets anders dan afwachten

een schelp

eerst onzichtbaar

nu zichtbaar

golven trekken terug

schelpen schelpen

allerlei schelpen

werkelijk weten waar je geluk huist

de zee trekt terug
werkelijk weten waar je je gemak vindt
de zee deinst terug
kan alleen door werkelijk te weten
de zee rent weg
waar je werkelijk niet op je gemak bent
de zee geeft op
om je ergens echt thuis te voelen
de zee capituleert
moet je weten wat ontheemd zijn is
de zee verslagen
je weet pas waar je gemakgebied ligt
als je je buiten je gemakgebied hebt begeven
we zijn
de zee te slim af
de zee te sterk

de zee te dapper
plunder deze plek
onze overwinningsbuit
helmen vol schelpen
vul ze gretig
welverdiend
en bouw
een toren
een hoge hemelse
toren als triomf
op het strand
van wat ooit
katwijk zal worden
toren van kalla
nu nog af en toe
schijnen vissers

verstrikt te raken
in de verloren ruïnes
van de toren van kalla
en zo veroorzaakt caligula
met zijn toren op het strand van katwijk
toch een klein gaatje in de vissersnetten
en zo heeft caligula
toch een weg vrijgebaand
en die weg zal vast niet
de weg van de minste weerstand zijn
maar als je op die weg weerstand ontmoet
dan zal dat in de vorm van tante zijn
die met koffie en gebak
vast niet de meest enerverende verjaardag
heeft georganiseerd
maar wel net als je moeder zegt

volg je dromen ga ontdekken
of in de vorm van incitatus het paard
die nadat hij is uitgeroepen tot consul
behoorlijk naast zijn hoeven is gaan galopperen
maar die je uiteindelijk wel
naar de andere kant van europa brengt
en gezeten op zijn consul
reist caligula weer terug naar rome
nadat hij zijn geluk heeft beproefd in katwijk
omdat gemakgebied
rome toch gelukkiger maakt
een romein keert terug naar rome
of vertrekt de rest van de wereld in
een katwijker keert terug naar katwijk
of vertrekt naar rome
een verstandige keert terug naar zijn verstand

of vertrekt de emotie in
een schrijver keert terug naar het schrijven
of vertrekt
een standplaats
zou geen strandplaats moeten worden

KATWIJKSE VERTALINGEN

hozesmoel: vis met een grote mond, figuurlijk

brutale

kerel

skillepebaggerder: schelpenvisser

kneizerij: heimwee

stome: naar huis gaan

blakgael: doodstil, windstil, vlakke zee

onterjuinig: verschrikkelijk

kietekaieren: langs de boulevard wandelen

wurref: boulevard

sibbeljant: onbekend persoon, iemand die

afwijkend

gedrag vertoont, grappenmaker

© 2016, Frank Siera

bikwanner: kanjer (big one)

kappie: de zeemeeuw, een katwijks stripfiguur van
bert van der mej

De voorstelling *STRANDT* ging bij mc KASSETT
in première op 27 mei 2016 in het Koning Willem-
Alexander gemeentehuis in Katwijk

Spel:

Oukje den Hollander

Frank Siera

Muziek:

Marijn Korff de Gidts

Eindregie:

Ellen Goemans

www.mckassett.nl

© 2016, Frank Siera

Frank Siera (Katwijk, 1989) is schrijver en regisseur. Hij studeerde in 2012 af aan de Regie-opleiding van de Toneelacademie Maastricht met het zelfgeschreven *SPRAAKWATER*. Sindsdien schreef hij o.a. voor de Veenfabriek, mugmetdevuurvliegen, het Schrijversgevang, De Kosmonaut en De Queeste. Naast de regie van zijn eigen teksten, regisseert hij ook (nieuw) repertoire of schrijft voor andere regisseurs.

Toneelwerk

STRANDT – 2016

© 2016, Frank Siera

WILDZANG – 2016

ZELFZUCHT* – 2015

KLOPJACHT – 2015

SLOTSTUK – 2015

ONGERIJMD – 2015

SKRIK – 2014

STEREO* – 2013

SPRAAKWATER* – 2012

* Deze teksten verschenen eerder in de reeks van
De Nieuwe Toneelbibliotheek (#152, 176, 285)